

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 1

Etsi sanasokkelosta päättämiseen liittyvät sanat.

t r i v q b p e d f w m k p g
z s o b b r r n d n b a g o z
k n e n i m ä t s e n ä ä p v
t d u m e u t f a s g s c u r
z e w t t w a k a t u l o l f
o m n c t y y n f a d i l i d
h o k v j e v z p h n v x s z
l k t h j a j a d x i g k m m
u r t a l i v l i u o u n i c
y a f t n n p g u e v p g i t
d t a t a n s o m s a k o w r
a i n n a d n a g a p o r p a
v a a r q j l g r a r c m q q
g s m i e l e n o s o i t u s
e f j l w g b j b k x d y k l

1.äänestäminen

6.populismi

2.avoin

7.propaganda

3.demokratia

8.sananvapaus

4.kansanvalta

9.suljettu

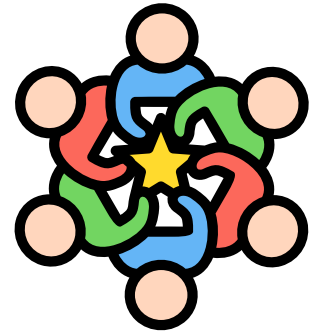
5.mielenosoitus

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 2

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

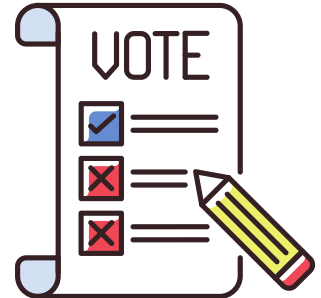
Demokratia eli kansanvalta

Hallintomuoto, jossa kansalaiset pääsevät osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen. Tämä tapahtuu Suomessa äänestämällä edustajia esimerkiksi eduskuntaan tai kunnanvaltuustoihin, missä tärkeät päätökset tehdään.

Äänestäminen

Jokaisen täysi-ikäisen suomalaisen perusoikeus. Suomessa äänestämällä valitaan edustajat esimerkiksi kunnanvaltuustoihin, eduskuntaan ja Euroopan parlamenttiin. Äänestyksen avulla kansalaiset voivat myös ilmaista mielipiteensä erilaisista asioista (esim. Euroopan unioniin liittyminen). Jokaisella kansalaisella on yksi ääni, mikä tarkoittaa, että kansalaiset ovat äänestyksessä tasa-arvoisia.

Suljettu äänestys

Äänestystapa, jossa äänestäjien valinta pysyy salassa. Toisin sanoen kukaan muu ei saa tietää, ketä äänestäjä on äänestämässä.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 2

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

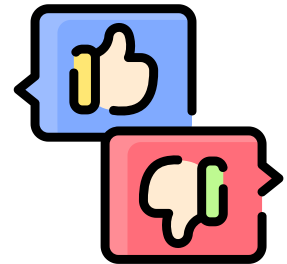
Avoin äänestys

Äänestystapa, jossa äänestäjän valinta on kaikkien nähtävissä. Esim. käsiäänestys.

Sananvapaus

Jokaisen suomalaisen perusoikeus, joka takaa oikeuden ilmaista vapaasti oma mielipiteensä ilman pelkoa rangaistuksesta. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi mielipiteen ilmaisua sosiaalisessa mediassa tai mielenosoituksessa. Sananvapaus ei kuitenkaan tarkoita vihamielistä puhetta, toisen ihmisen kunnian loukkaamista tai muihin ihmisiin kohdistuvia uhkauksia.

Kokoontumisvapaus

Jokaisen suomalaisen perusoikeus, joka takaa oikeuden järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 2

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

Mielenosoitus

Mielenosoituksessa joukko ihmisiä kokoontuu yhteen julkiselle paikalle ilmaisemaan mielipiteensä jostakin tietystä aiheesta. Mielenosoituksen tarkoituksena on tuoda esiin epäkohtia ja vaatia niihin muutosta. Mielenosoituksen viesti ja vaatimukset on yleensä suunnattu päättäjille tai viranomaisille.

Populismi

Poliittinen toiminta, jonka tarkoituksena on sen kannattajien mukaan edustaa tavallisen kansalaisen tarpeita ja toiveita, ja vastustajien mukaan haalia kansansuosiota halvoilla lupauksilla. Populismi pyrkii ratkaisemaan monimutkaisia ongelmia helpoilla ja yksinkertaisilla ratkaisuilla. Esimerkiksi Rasva-Anteron ystävä Pietari alias Rasvalordi pyrki saamaan äänestäjät toimintapuiston puolelle lahjomalla heitä karkeilla ja muilla herkuilla. Yhdysvaltojen presidentti Donald Trump taas lupasi äänestäjilleen ratkaista maahanmuuttoon liittyvät ongelmat rakentamalla muurin Yhdysvaltain ja Meksikon rajalle.

Propaganda

Ihmisten mielipiteiden muokkaamista valikoitujen tosiasioiden, puolitotuuksien ja jopa valheiden sekä tunteisiin (esim. pelkoihin) vetoamisen avulla. Erilaiset mediat ovat tehokkaita propagandan välittäjiä.

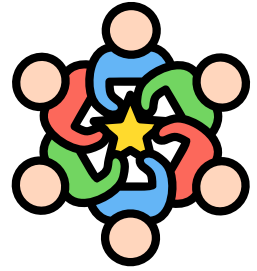

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 3

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

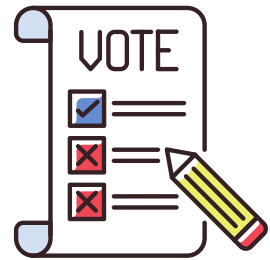
Demokratia eli kansanvalta

Demokratiassa ihmiset saavat olla mukana päättämässä yhteisistä asioista. Suomessa aikuiset äänestävät vaaleissa ja valitsevat päättäjät, jotka tekevät päätöksiä.

Äänestäminen

Äänestäminen on tapa kertoa oma mielipide. Jokaisella aikuisella on yksi ääni. Kaikki ovat äänestyksessä yhtä tärkeitä.

Suljettu äänestys

Suljetussa äänestyksessä kukaan ei näe, ketä toinen äänestää. Ääni on salainen.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 3

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

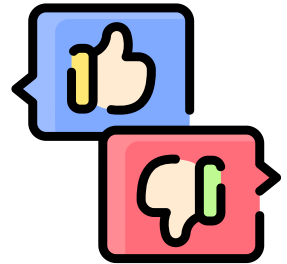
Avoim äänestys

Avoimessa äänestyksessä muiden on mahdollista nähdä, mitä äänestää. Esimerkiksi käsiäänestys.

Sananvapaus

Sananvapaus tarkoittaa, että saa kertoa mielipiteensä vapaasti. Ketään ei saa loukata, uhata tai kiusata.

Kokoontumisvapaus

Kokoontumisvapaus tarkoittaa, että ihmiset saavat kokoontua yhteen ja näyttää mielipiteensä.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 3

Tutustu käsitteiden merkityksiin.

Mielenosoitus

Mielenosoitus on tapahtuma, jossa ihmiset kokoontuvat ja kertovat, mitä mieltä he ovat. He toivovat, että päättäjät kuuntelevat.

Populismi

Populismi on tapa yrittää saada ihmisiä puolelleen lupaamalla helppoja ratkaisuja suuriin ongelmiin.

Propaganda

Propaganda tarkoittaa ihmisten mielipiteiden ohjaamista. Siinä voidaan käyttää tunteita, pelkoa tai jopa vääriä tietoja.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 4

Yhdistä sana oikeaan selitykseen.

demokratia

- Äänestystapa, jossa äänestäjän valinta on kaikkien nähtävissä. Esim. käsiäänestys.

kansanvalta

- Hallintomuoto, jossa kansalaiset pääsevät osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen.

äänestäminen

- Äänestystapa, jossa äänestäjien valinta pysyy salassa. Toisin sanoen kukaan muu ei saa tietää, ketä äänestäjä on äänestämässä.

suljettu äänestys

- Tarkoittaa samaa kuin demokratia.

avoin äänestys

- Jokaisen täysi-ikäisen suomalaisen perusoikeus. Näin Suomessa valitaan edustajat esimerkiksi kunnanvaltuustoihin, eduskuntaan ja Euroopan parlamenttiin.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 4

Yhdistä sana oikeaan selitykseen.

sananvapaus

- Poliittinen toiminta, jonka tarkoituksena on sen kannattajien mukaan edustaa tavallisen kansalaisen tarpeita ja toiveita, ja vastustajien mukaan haalia kansansuosiota halvoilla lupauksilla.

kokoontumisvapaus

- Jokaisen suomalaisen perusoikeus, joka takaa oikeuden ilmaista vapaasti oma mielipiteensä ilman pelkoa rangaistuksesta.

mielenosoitus

- Jokaisen suomalaisen perusoikeus, joka takaa oikeuden järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin.

populismi

- Ihmisten mielipiteiden muokkaamista valikoitujen tosiasioiden, puolitotuuksien ja jopa valheiden sekä tunteisiin (esim. pelkoihin) vetoamisen avulla.

propaganda

- Joukko ihmisiä kokoontuu yhteen julkiselle paikalle ilmaisemaan mielipiteensä jostakin tietystä aiheesta.

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 5

Yhdistä sana oikeaan selitykseen.

Demokratia

- äänestystapa, jossa kukaan ei näe valintaa

Äänestäminen

- ihmiset päättävät yhdessä asioista

Suljettu äänestys

- käsiäänestys

Avoin äänestys

- mielipiteen kertominen äänestämällä

Mielenosoitus

- ihmiset kokoontuvat kertomaan mielipiteensä

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 6

A Oikein vai väärin?

Demokratiassa vain yksi ihminen päättää.

Suljetussa äänestyksessä ääni on salainen.

Sananvapaus tarkoittaa, että saa haukkua toisia.

Mielenosoitus on tapa näyttää mielipide.

B Täydennä virke. Valitse oikea sana.

- Suomessa on _____, jossa kansa saa päättää.
- _____ tarkoittaa, että saa kertoa mielipiteensä.
- Käsiäänestys on _____.
- _____ voi käyttää tunteita ja vääriä tietoja.

demokratia propaganda sananvapaus avoin äänestys

C Mikä käsite?

Äänestys, jossa kukaan ei näe valintaasi: _____

Oikeus kokoontua yhteen muiden kanssa: _____

Tapa yrittää vaikuttaa mielipiteisiin pelolla tai valheilla: _____

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 6

D Selitä vihkoosi omin sanoin.

1. Mitä tarkoittaa sananvapaus?
2. Miksi äänestämisen on tärkeää?

E Lue tilanne ja vastaa kysymyksiin vihkoosi.

Oppilaat kokoontuvat koulun pihalle kertomaan, että he haluavat lisää välituntileluja. Mikä vaikuttamisen keino tämä on? Mitä perusoikeutta he käyttävät?

F Pohdi ja vastaa vihkoosi.

Miksi suljettu äänestys on reilumpi kuin avoin äänestys?

PÄÄTTÄMISEN SANASTOA 8

Kirjoita tekstin alle, mistä vaikuttamisen ja päättämisen asiasta on kyse.

Äänestystapa, jossa äänestäjien valinta pysyy salassa. Toisin sanoen kukaan muu ei saa tietää, ketä äänestäjä on äänestämässä.

Jokaisen täysi-ikäisen suomalaisen perusoikeus. Näin Suomessa valitaan edustajat esimerkiksi kunnanvaltuustoihin, eduskuntaan ja Euroopan parlamenttiin.

Hallintomuoto, jossa kansalaiset pääsevät osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen.

Jokaisen suomalaisen perusoikeus, joka takaa oikeuden ilmaista vapaasti oma mielipiteensä ilman pelkoa rangaistuksesta.

Ihmisten mielipiteiden muokkaamista valikoitujen tosiasioiden, puolitotuuksien ja jopa valheiden sekä tunteisiin (esim. pelkoihin) vetoamisen avulla.

Joukko ihmisiä kokoontuu yhteen julkiselle paikalle ilmaisemaan mielipiteensä jostakin tietystä aiheesta.

demokratia

kansanvalta

äänestäminen

**suljettu
äänestys**

**avoin
äänestys**

sananvapaus

**kokoontumis-
vapaus**

mielenosoitus

propaganda

populismi